

Klatreribbe

HURLUMHEJHUS

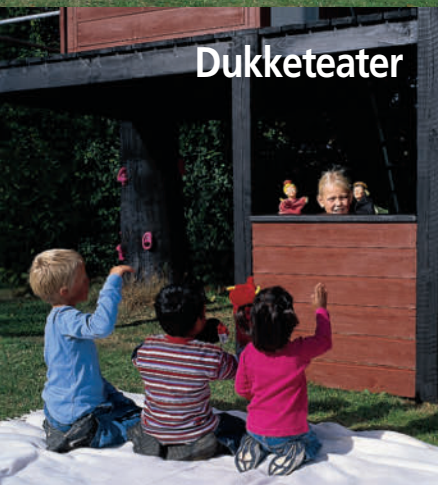
med masser af muligheder

Butik

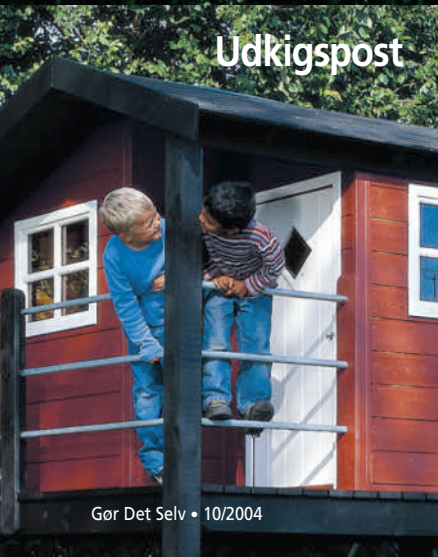
Klatretræ

Dukketeater

Det flotte legehús virker som en magnet på ungerne – og der er heldigvis plads til mange børn og mange typer leg. Mens én suser ned ad brandmandsstangen, kan andre klatre op ad stubben eller hygge sig indendøre.

Drømmer ungerne om deres eget hus i haven – en privat hule til leg og hygge? Så se her. I dette og i næste nummer af *Gør Det Selv* får du byggevejledningen til et legehús i særklasse – en fantasiens højborg med masser af udfordringer for både piger og drenge, små og store. Legehúset kan holde i årevis – og når ungerne en dag vokser fra det, er det lige til at skille ad og samle et andet sted – til glæde for en ny børnefamilie.

Udkigspost

Hyggekrog

I DETTE NUMMER

- Platform
- Vægelementer
- Huset samles

I NÆSTE NUMMER

- Tag
- Trappe og rækværk
- Døre og vinduer
- Legeredskaber

Brandmandsstang

Sådan bygges platform og vægge ... ►

PLATFORMEN

Solidt fundament på høje ben

Legehuset bæres af en solid platform, der samtidig fungerer som husets gulv. En gammel træstub, der oprindeligt gav hele ideen til det højtliggende legehus, understøtter gulvet i det ene hjørne. I de andre graves trykimpregnerede stolper cirka 90 cm ned i jorden (læs mere om forankring af stolper i artiklen "Kunsten at få en stolpe op at stå" her i bladet). Har du ikke lige en træstub stående midt i plænen, kan den naturligvis nemt erstattes af endnu en trykimpregneret hjørnestolpe.

Vi har valgt at hæve gulvet 165 centimeter over jordplan (gulvstrøernes underkant er 150,5 cm over jordplan). Det giver herligt meget legeplads neden under platformen og både udsigt og privatliv oppe i selve i huset.

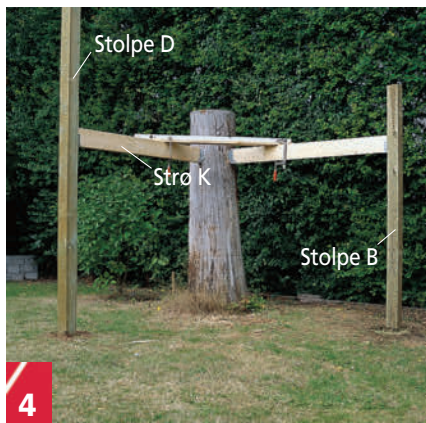
Den gamle, men solide fyrretræsstub saves af to meter over jorden, og **bjælkesko med udadvendte flige gøres fast** til stubben 150,5 cm oppe. Stem ud på stubbens sider, så du får to plane flader at montere bjælkeskoene på.

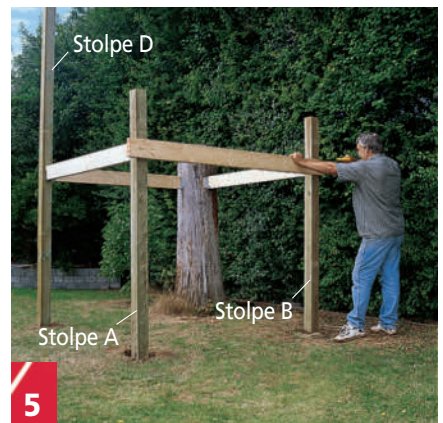
Læg strøen (H) i vater i bjælkeskoen, så den flugter med skel, hæk eller lignende, og støt med et hjælpebræt i den anden ende. Mål ud fra stubben til dér, hvor bagkanten af stolpen (B) skal være (se tegning). Lod ned til jorden, og grav ud til stolpen (B).

Placer stolpen (B) i lod. Hold strøen (H) i vater, markér dens underkant på stolpen, hvorefter bjælkeskoen med indadvendte flige skrues fast i flugt med opmærkningen. Skru derpå strøen fast i bjælkeskoen.

Strøen (K) og stolpen (D) monteres efter samme princip som de første. Placer strøen i en vinkel på præcis 90 grader fra den første strø (H).

Mål ud til endnu en stolpe (A). Monter strøen (G) imellem stolperne (A og D). Strøen (J) skrues uden på stolperne (A og B). Tjek, at indvendige hjørner er vinkelrette, og at strøerne er i vater. Sav stolperne (A og B) af i plan med strøerne.

VÆRD AT VIDE

Vælg de rette bjælkesko

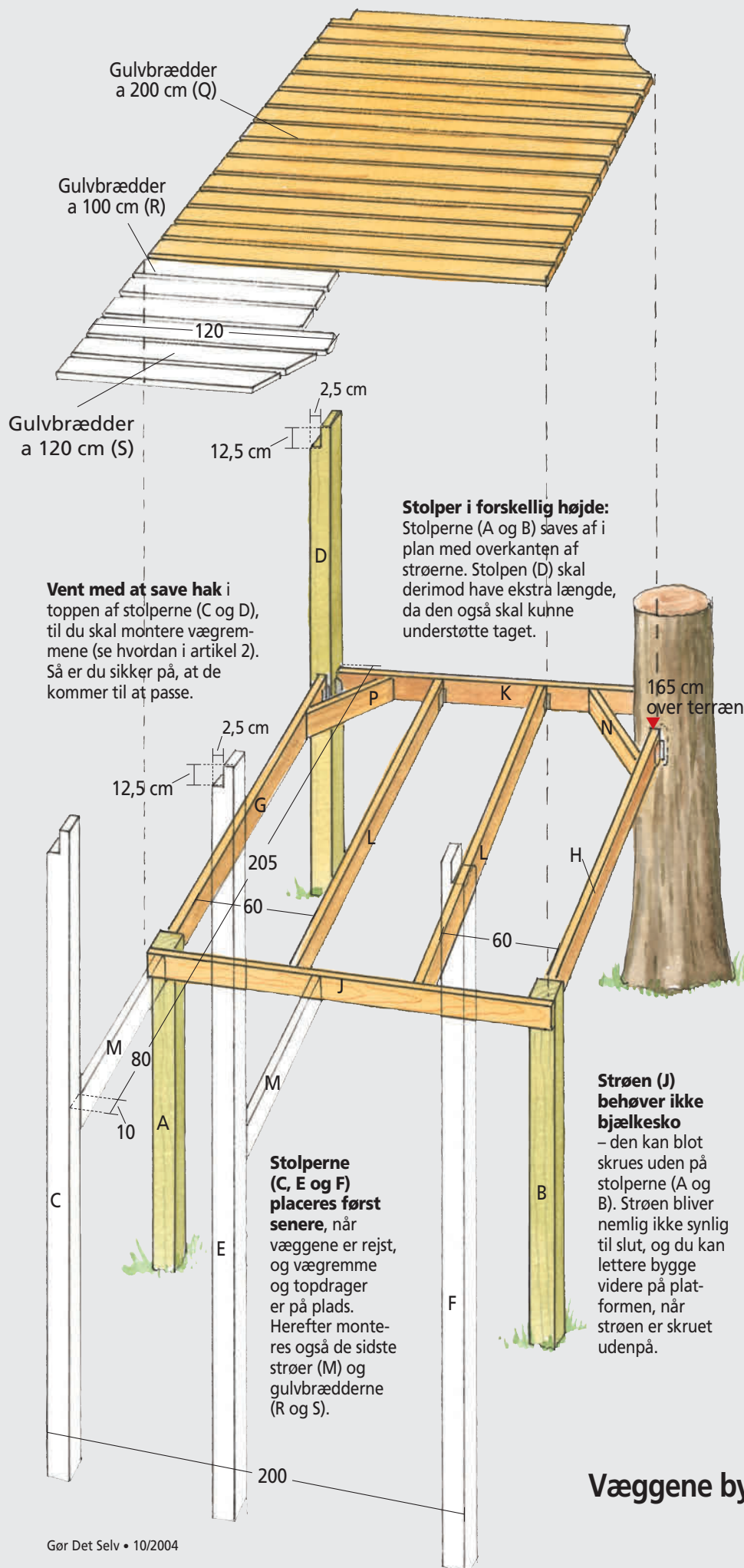
Ved montering af strøerne (L) og strøerne (H og K) til stubben anvendes bjælkesko med udadvendte flige. I alle andre tilfælde bruges bjælkesko med indadvendte flige.

Mål 60 cm ind fra strøerne (G og H), og **monter strøerne (L)**. Brug bjælkesko med udvendige flige til montering.

Skrue støtterne (N og P) fast som underlag for gulvbrædderne (Q), der monteres, så enderne flugter med stolpernes yderside. Beregn 1 cm luft mellem brædderne. Tilpas brædderne omkring stubben og stolpen (D).

Sikker vej til stærke stolper

Læs mere om at forankre stolper i artiklen "Kunsten at få en stolpe op at stå" side 24.

VIGTIGT

Vær opmærksom på sikkerheden

Legehuset i haven behøver ikke leve op til alle de sikkerhedskrav, der gælder for offentlige legepladser. Men kommer naboens unger til skade, kan du blive draget til ansvar, hvis sikkerheden ikke er i orden. I pjecen "Legepladser", der er udgivet af Forbrugernes Hus, kan du bl.a. læse om behovet for faldunderlag. Pjecen koster 20 kr. + porto og kan bestilles på tlf. 70 13 13 40.

Det har vi brugt

TIL PLATFORMEN

100 x 100 mm stolpe, trykimprægneret:

- 2 stolper (A og B) a 255 cm
 - 2 stolper (C og D) a 395 cm
 - 1 stolpe (E), 425 cm
 - 1 stolpe (F), 385 cm
- Målene er inkl. 90 cm til nedgravning

45 x 150 mm reglar:

- 2 strøer (G og H) a 180 cm (H tilpasses mod stub)
- 1 strø (J), 200 cm
- 1 strø (K), ca. 180 cm (tilpasses mod stub)

45 x 125 mm reglar:

- 2 strøer (L) a 190 cm
- 2 strøer (M) a 80 cm
- 1 støtte (N), ca. 50 cm
- 1 støtte (P), ca. 30 cm

25 x 125 mm lærk, høvlede terrassebrædder med afrundede kanter:

- 15-16 gulvbrædder (Q) a 200 cm (tilpasses mod stub)
- 3 stk. (R) a 100 cm
- 3 stk. (S) a 120 cm (savet i facon)

Desuden:

- 6 stk. 47 x 120 mm galvaniserede bjælkesko med udadvendte flige
- 8 stk. 47 x 120 mm galvaniserede bjælkesko med indadvendte flige
- 4 x 40 mm rundhovedede skruer til udendørs brug (til montering af bjælkesko)
- 4 x 50 mm skruer til udendørs brug (til montering af gulvbrædderne)

Pris i alt: Ca. 2200 kroner

Væggene bygges – modul for modul ...

VÆGELEMENTERNE

7 moduler udgør husets vægge

Legehuset er så gedigent, at det holder, længe efter at ungerne er blevet for store til det. Men heldigvis er alle dele konstrueret, så de ret let kan skilles ad og flyttes til en ny have. Det gælder også væggene, der består af i alt syv moduler.

Hvert vægmodul har samme enkle opbygning: Du samler en ramme af 50 mm brede lister og beklæder rammerne med vandrette brædder på 25 x 150 mm. De vandrette brædder skrues fast på smalle lister (ca. 30 mm), der monteres indvendigt på rammens lodrette sider. På den måde kommer beklædningen til at flugte med rammens forkant.

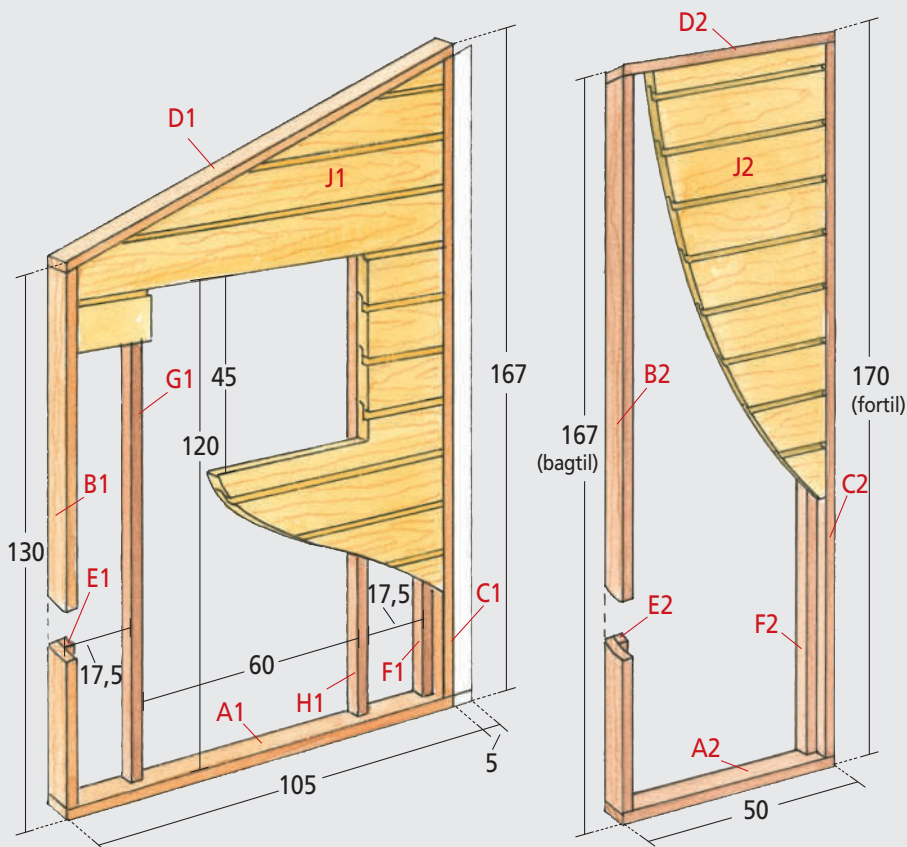
Alle rammelisterne har vi savet ud af 25 x 125 mm terrassebrædder af lærk. De er høvlede og alligevel ret billige.

1 Listerne til vægrammerne saves ud af terrassebrædder. De ydre lister (A, B, C og D) SKAL være 50 mm brede. De indvendige lister kan være lidt smallere end 30 mm, så brædderne udnyttes optimalt.

2 Lim og skru de smalle rammelister (E og F) fast indvendigt på de lodrette rammelister (B og C). Brug trælim til udebrug og 4,5 x 50 mm skruer. De smalle lister skal flugte med bagkanten af de brede.

Væg 1

Væg 1 er husets "bagside" mod træstubben. Elementets bredde er 105 cm, højden er 167 cm i tagkippen og 130 cm ved tagets fod. Beklædningsbrædderne er 100 cm lange under og over vinduet og 17,5 cm lange ved vinduets sider. Vinduets hulmål er 45 x 60 cm (alle vinduer har samme hulmål).

Væg 2

Væg 2 forbinder væg 1 og 3 og kommer til at stå vinkelret på disse. Elementet er 50 cm bredt. I toppen må de lodrette afstands-lister tilpasses tagets hældning – elementet skal være 170 cm højt fortil og 167 cm bagtil. Beklædningsbrædderne er 45 cm lange.

Det har vi brugt

VÆG NR. 1

25 x 50 mm liste, lærk:

- 1 rammeliste, bund (A1), 105 cm
- 1 rammeliste, side (B1), 126 cm
- 1 rammeliste, side (C1), 162 cm
- 1 rammeliste, top (D1), 107 cm

25 x 30 mm liste, lærk:

- 1 indvendig rammeliste (E1), 127 cm
- 1 indvendig rammeliste (F1), 162 cm
- 1 liste (G1) omkring vindue, 132 cm
- 1 liste (H1) omkring vindue, 154 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 7 brædder (J1) a 100 cm
- 6 brædder (J1) a 17,5 cm
- 1 bræt (J1), 80 cm*
- 1 bræt (J1), 50 cm*
- 1 bræt (J1), 20 cm*

VÆG NR. 2

25 x 50 mm liste, lærk:

- 2 rammelister, bund og top (A2) og (D2) a 50 cm
- 2 rammelister, sider (B2) og (C2) a 165 cm*

25 x 30 mm liste, lærk:

- 2 indvendige rammelister (E2) og (F2) a 165 cm*

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 13 brædder (J2) a 45 cm
- (* skal tilpasses mod taghældning)

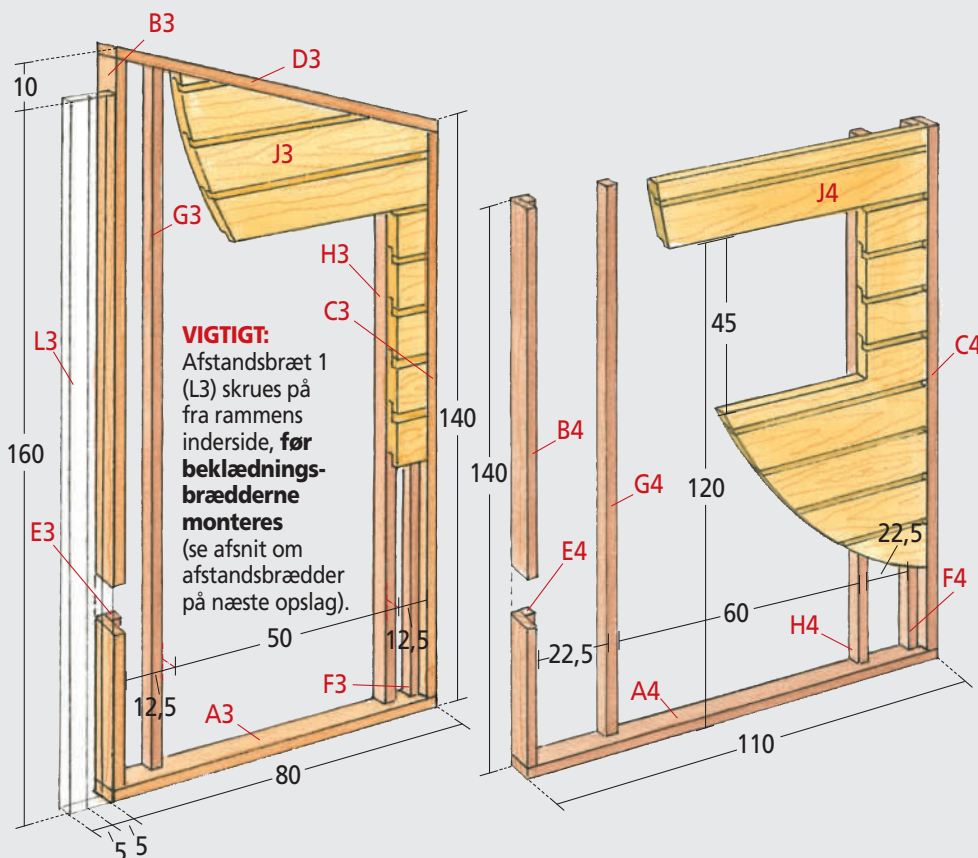
3 Rammens **bundliste (A)** og **topliste (D)** **fastgøres** til de lodrette lister, der nu er forsynet med indvendige rammelister. Brug 4,5 x 70 mm skruer.

4 Skal vægelementet have dør eller vindue, **fastgøres to ekstra lodrette lister (G og H)** i vinduets eller døråbningens bredde. Listerne monteres med 4,5 x 70 mm skruer igennem bundliste (A) og top (D).

5 Tjek, at rammens rette hjørner er i vinkel, inden du begynder at montere beklædningsbrædderne. Det betaler sig også at fikse rammen til arbejdsbordpladen med skruetvinger.

VIGTIGT: Afstandsbræt 1 (L3) skrues på fra rammens inderside, **før beklædningsbrædderne monteres** (se afsnit om afstandsbrædder på næste opslag).

Væg 3

Væg 3 har dør ud mod den lille balkon på husets bagside. Elementet er 80 cm bredt, højden er 170 cm i tagkappen og 140 cm ved tagets fod. Dørens bredde er 50 cm, og højden er 120 cm. Beklædningsbrædderne mellem dørhul og ramme er 12,5 cm og over døren 75 cm lange. På denne væg skal der monteres et afstandsbræt, så der bliver plads til husets topdrager (se afsnittet på næste opslag).

Væg 4

Væg 4 har vindue ud mod haven. Elementet er 110 cm bredt og 140 cm højt. Du skal ikke montere en rammeliste i toppen af dette element, da tagets vægremme senere skal placeres her. Vinduet måler 45 x 60 cm, og vindueshullets overkant er 120 cm fra rammens underkant. Beklædningsbrædderne er 105 cm lange under og over vinduet og 22,5 cm fra vindueshullet til rammesiden.

Det har vi brugt

VÆG NR. 3

25 x 50 mm liste, lærk:

- 1 rammeliste, bund (**A3**), 80 cm
- 1 rammeliste, side (**B3**), 165 cm
- 1 rammeliste, side (**C3**), 136 cm
- 1 rammeliste, top (**D3**), 83 cm

25 x 30 mm liste, lærk:

- 1 indvendig rammeliste (**E3**), 163,5 cm
- 1 indvendig rammeliste (**F3**), 136 cm
- 1 liste (**G3**) omkring dør, 160 cm
- 1 liste (**H3**) omkring dør, 140 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 18 brædder (**J3**) a 12,5 cm
 - 1 bræt (**J3**), 75 cm
 - 1 bræt (**J3**), 75 cm*
 - 1 bræt (**J3**), 50 cm*
 - 1 bræt (**J3**), 25 cm*
- (* skal tilpasses mod taghældning)

VÆG NR. 4

25 x 50 mm liste, lærk:

- 1 rammeliste, bund (**A4**), 110 cm
- 2 rammelister, sider (**B4**) og (**C4**) a 137,5 cm

25 x 30 mm liste, lærk:

- 2 indvendige rammelister (**E4**) og (**F4**) a 137,5 cm
- 2 lister omkring vindue (**G4**) og (**H4**) a 137,5 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 7 brædder (**J4**) a 105 cm
- 6 brædder (**J4**) a 22,5 cm

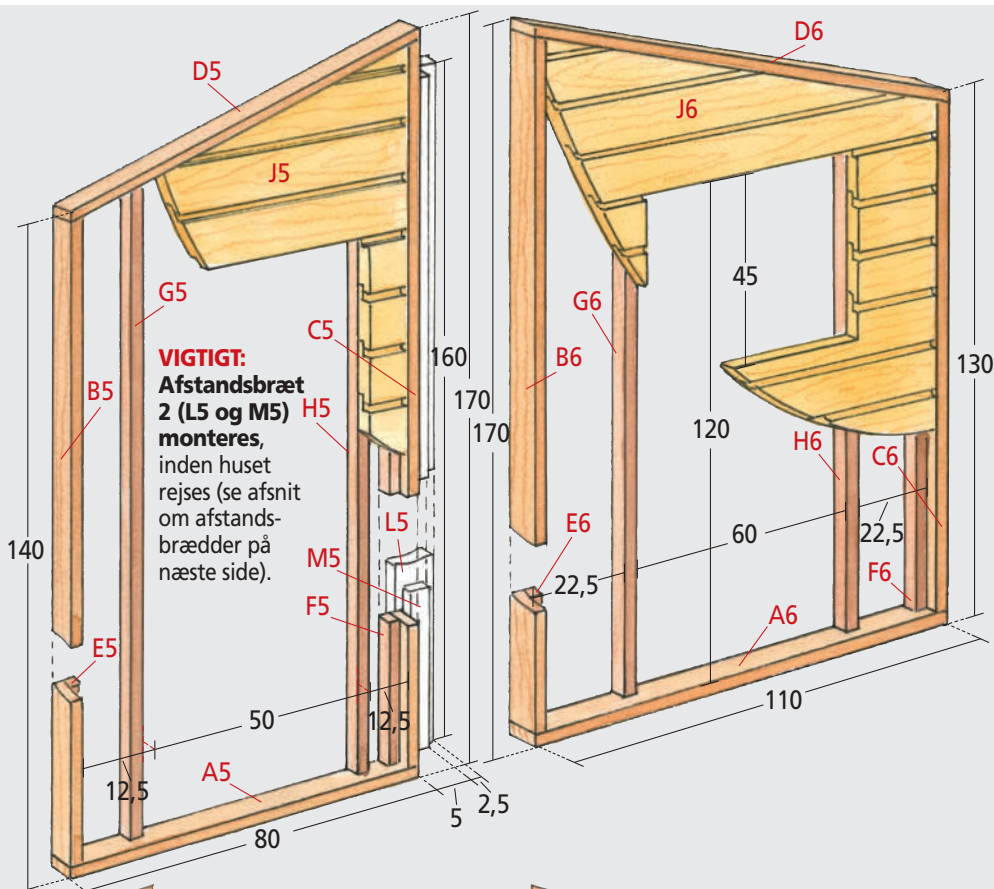
6
Start beklædningen (J) fra rammens bund – brug 4 x 40 mm skruer. Her har vi skåret beklædningsbrædderne til, så de passer omkring døråbningen.

7
Over døren monteres et bræt i hele elementets indvendige bredde. Læg mærke til, at **bræddebeklædningen flugter med rammens forkant**, når de monteres på de indvendige lister.

8
I elementer med vinduer starter du også fra rammens bund. Op til vinduets underkant monterer du lange brædder, der passer indvendigt i rammen. Fortsæt herefter med små stykker langs vinduets sider.

Væg 5

Væg 5 er en del af husets front ud mod balkonen med brandmandsstangen. Opbygning og mål er identisk med væg 3 – væggen skal blot spejlvendes. Nøjagtig som væg 3 skal væg 5 også have et afstandsbræt, så der bliver plads til husets topdrager (se afsnittet på næste side).

Væg 6

Væg 6 er også en del af fronten ud mod balkonen med brandmandsstangen. Elementet er stort set identisk med væg 1 – blot skal dette element være 110 cm bredt og 170 cm højt mod topdrageren. Beklædningsbrædderne over og under vinduet måler her 105 cm, og brædderne ved siden af vinduet er 22,5 cm.

Det har vi brugt

VÆG NR. 5

25 x 50 mm liste, lærk:

- 1 rammeliste, bund (A5), 80 cm
- 1 rammeliste, side (B5), 136 cm
- 1 rammeliste, side (C5), 165 cm
- 1 rammeliste, top (D5), 83 cm

25 x 30 mm liste, lærk:

- 1 indvendig rammeliste (E5), 136 cm
- 1 indvendig rammeliste (F5), 163,5 cm
- 1 liste (G5) omkring dør, 140 cm
- 1 liste (H5) omkring dør, 160 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 18 brædder (J5) a 12,5 cm
- 1 bræt (J5), 75 cm
- 1 bræt (J5), 75 cm*
- 1 bræt (J5), 50 cm*
- 1 bræt (J5), 25 cm*

VÆG NR. 6

25 x 50 mm liste:

- 1 rammeliste, bund (A6), 110 cm
- 1 rammeliste, side (B6), 165 cm
- 1 rammeliste, side (C6), 126,5 cm
- 1 rammeliste, top (D6), 113 cm

25 x 30 mm liste, lærk:

- 1 indvendig rammeliste (E6), 165 cm
- 1 indvendig rammeliste (F6), 126,5 cm
- 1 liste (G6) omkring vindue, 160 cm
- 1 liste (H6) omkring vindue, 135 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:

- 7 brædder (J6) a 105 cm
- 6 brædder (J6) a 22,5 cm
- 1 bræt (J6), 85 cm*
- 1 bræt (J6), 55 cm*
- 1 bræt (J6), 25 cm*

(* skal tilpasses mod taghældning)

TIPS

Lad byggemarkedet flække listerne

Har du ikke mod på at flække alle listerne til væggrammerne selv, kan du bede byggemarkedet gøre det for dig. De fleste større byggemarkeder tilbyder denne service – som regel mod en mindre betaling.

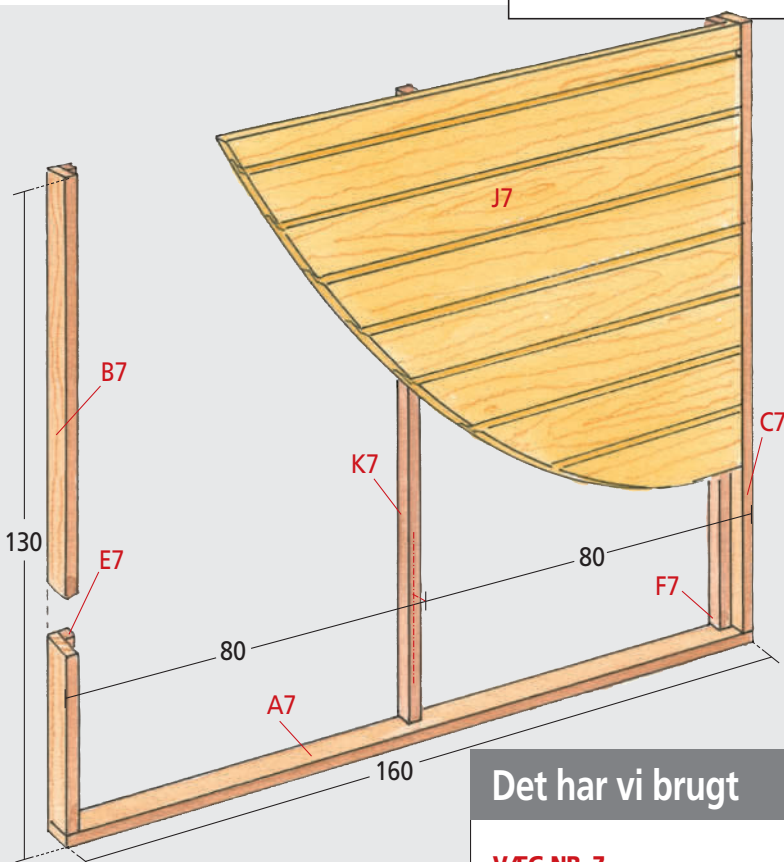

Rammens topliste følger tagets hældning. **Streg denne hældning op** på de øverste beklædningsbrædder, og sav brædderne til, så de passer i rammen.

SAMLET MATERIALEFORBRUG

Til de 7 vægelementer har du alt i alt brug for:
25 x 50 mm liste: ca. 30 m
25 x 30 mm liste: ca. 27 m
25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning: ca. 52 m

Samlet pris: Cirka 1700 kr.

Væg 7

Væg 7 er husets bagvæg, der her vender ind mod hækken. Har du en bedre udsigt, kan væggen naturligvis forsynes med et vindue. Elementet er 160 cm bredt og 130 cm højt. Beklædningsbrædderne er 155 cm lange. Du skal ikke montere en rammeliste i toppen, da tagets vægremme senere skal placeres her.

Det har vi brugt

VÆG NR. 7

25 x 50 mm liste, lærk:
 • 1 rammeliste, bund (A7), 160 cm
 • 2 rammelister, sider (B7) og (C7), a 127,5 cm

25 x 30 mm liste, lærk:
 • 2 indvendige rammelister (E7) og (F7) a 127,5 cm
 • 1 ekstra liste til montering af beklædning (K7), 127,5 cm

25 x 150 mm lærk med fer og not – til beklædning:
 • 10 brædder (J7) a 155 cm

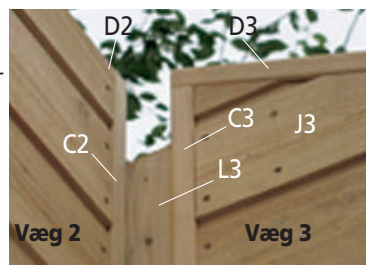
Afstandsbrædder giver plads til tagets topdrager

Når taget skal lægges på legehuset, har du brug for en topdrager – en bærende bjælke, der ligger i husets kip. Topdrageren er 5 cm bred, så for at få plads til den mellem de to vægglelementer i hver gavl skal du montere afstandsbrædder, der giver netop dette mellemrum. Afstandsbrædderne fungerer samtidig som støtte for topdrageren.

Afstandsbræt 1

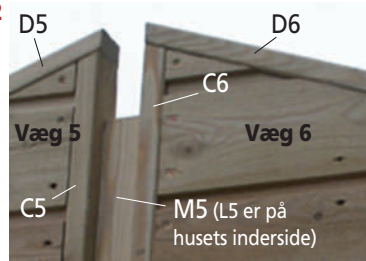
(L3) i gavlen ud mod den lille balkon ligger mellem væg 2 og 3. Det skrues på siden af væg 3, så den flugter med forkanten af væggrammen.

Skrue afstandsbrættet fast fra indersiden af rammelisten (B3), inden du monterer beklædningsbrædderne (J3).

Afstandsbræt 2

placeres i gavlen ud mod brandmandstangen mellem væg 5 og 6. Afstandsbrættet består af to brædder (L5 og M5), der er henholdsvis 10 og 5 cm brede. De to limes sammen, så det bageste bræt stikker 2,5 cm ud fra begge sider af det forreste. Afstandsbrættet skrues fast på bagsiden af element 5 og 6 (se tegning på næste side).

Det har vi brugt

AFSTANDSBRÆDDER

25 x 100 mm liste, lærk:
 • 1 afstandsbræt (L3), 160 cm
 • 1 afstandsbræt (L5), 160 cm

25 x 50 mm liste, lærk:
 • 1 afstandsbræt (M5), 160 cm

Alle afstandsbrædder kan saves ud af terrassebrædder på 25 x 125 mm

Sådan rejses væggene ...

HUSET SAMLES

Vægelementerne skrues sammen

Når alle syv vægmoduler er samlet, er du klar til at rejse huset. Det er en god idé at starte med et hjørne – når det første hjørne er skruet sammen og står i vinkel, har du nemlig godt hold på konstruktionen. Vi starter her med væg 4, der vender ud mod haven, og væg 5, der er et gavlstykke med dør mod balkonen med brandstang (se væggenes placering på tegningen her ved siden af).

De første to elementer samles til et vinkelret hjørne. Gavlelementet (væg 5) flugter med platformens front, og siderne (her væg 4) trækkes 2,5 cm ind, så de er placeret over gulvstrøerne.

Væggene skrues sammen side mod side med tre 4,5 x 70 mm skruer. Husk at bore for. **Skrue også vægelementerne fast til gulvet.** Brug 4,5 x 50 mm skruer, og skru gennem rammens bundliste. Tjek, at husets hjørner er i vinkel.

Afstanden mellem gavlelementerne 5 og 6 er 5 cm – en afstand, der svarer til husets topdrager. **Elementerne samles med afstandsbræt 2** (se, hvordan det limes sammen, på forrige opslag).

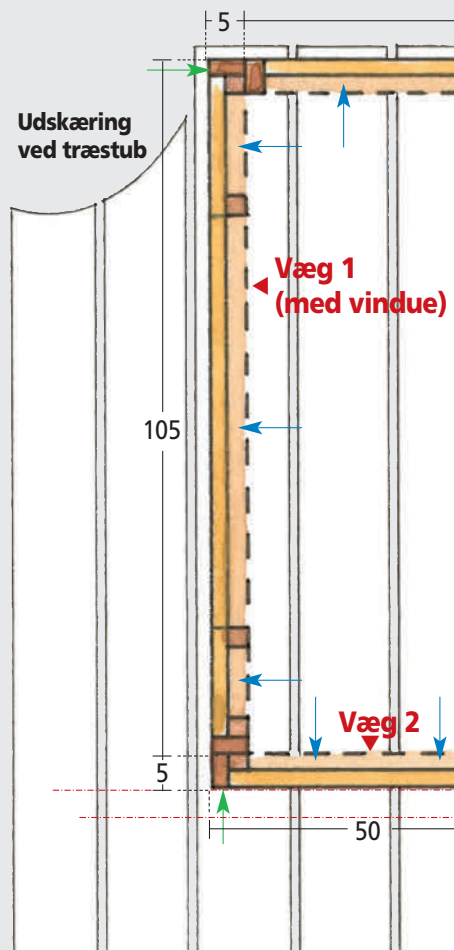
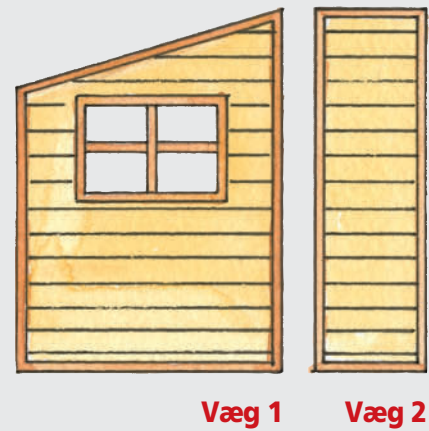
I gavlen mod stubben er der ligeledes 5 cm's afstand mellem væggene. **Her lukkes afstanden med afstandsbræt 1**, der allerede er monteret på væg 3 (se tegningen af væg 3 tidligere i artiklen).

VÆRD AT VIDE

Disse skruer får du brug for:

- 4 x 40 mm rundhovedede skruer til montering af bjælkesko.
- 4 x 40 mm til montering af væggenes beklædningsbrædder.
- 4 x 50 mm skruer til montering af gulvbrædderne.
- 4,5 x 50 mm bruges, når de indre og ydre rammelister samles, og når vægelementerne rejses.
- 4,5 x 70 mm bruges, når rammelisterne samles, og når vægelementerne rejses.

Alle skruer skal være til udendørs brug

TIPS

Bestem selv højden

Hvis du ikke har mod på at bygge huset "til vejrs", kan du vælge en mere moderat højde på stolperne. Det lavere hulrum under legehuset kan i så fald bruges til brændeskjul eller parkeringskælder for ungernes køretøjer. Legehuset kan naturligvis også bygges direkte på jorden.

Væg 3

Væg 4

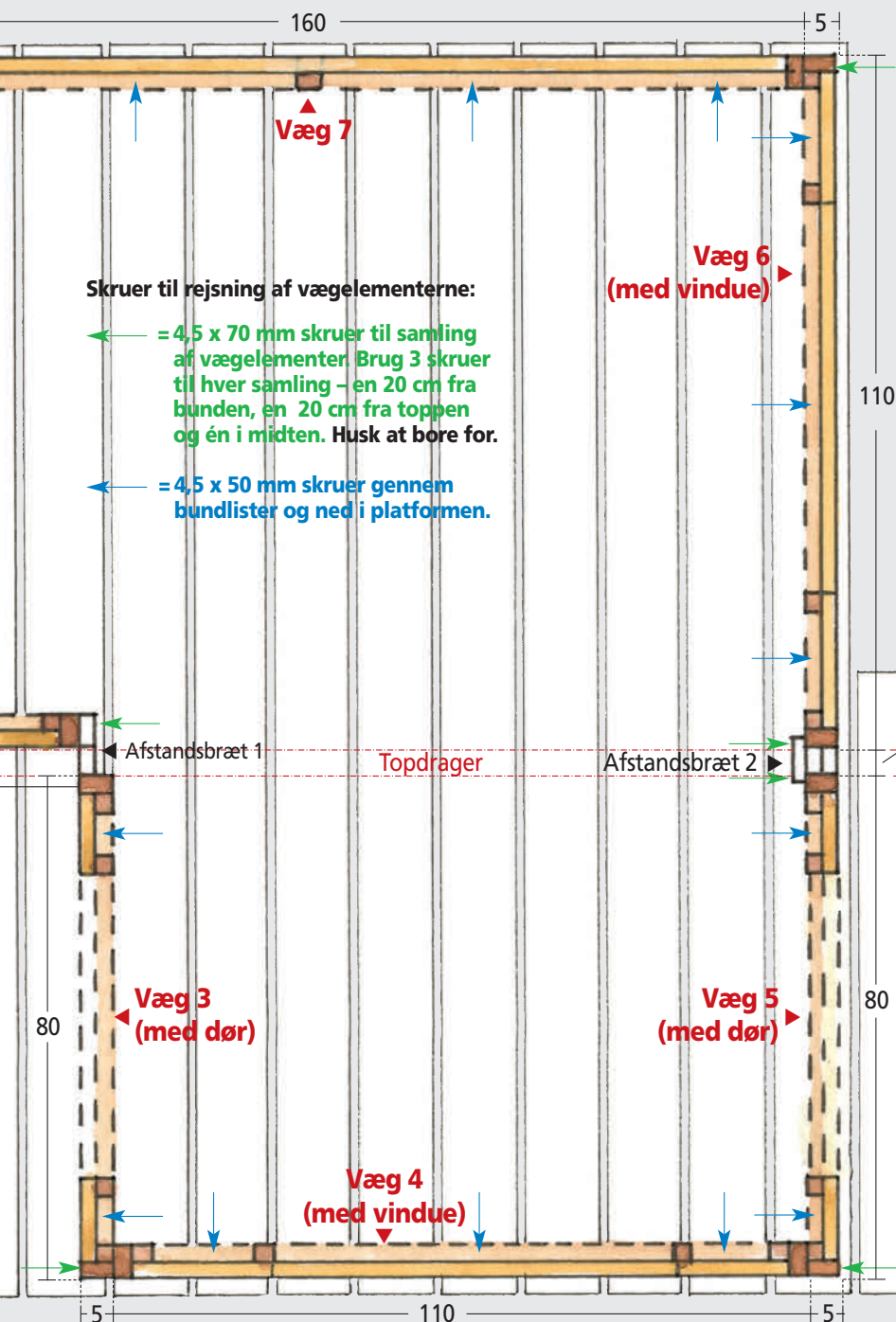
Væg 5

Væg 6

Væg 7

I næste nummer:

Se, hvor flot legehuset bliver, når vi i næste nummer af *Gør Det Selv* fuldender byggeprojektet med:

- Tag
- Trappe og rækværk
- Døre og vinduer
- Legeredskaber

Balkon ved trappe og brandmandsstang

VIGTIGT

Tjek reglerne, før du bygger

Et legehus vil næppe kræve, at du spørger myndighederne om tilladelse til at bygge. Der må nemlig opføres småbygninger på hver maks. 10 m², uden at du søger byggetilladelse eller anmelder byggeriet. Der findes dog regler for, hvor højt du må bygge tæt på skel – derfor er det en god idé at kontakte kommunens tekniske forvaltning og fremlægge dine planer, før du går i gang.